

تأملاتی فقهی در قاعده‌انگاری

۱۳۹۸۱۰۱

«عدل و انصاف»

www.ketab.ir

تالیف: دکتر صالح منتظری

۲ / تأملاتی فقهی در قاعده‌انگاری «عدل و انصاف»

شابک	۹۷۸-۶۰۰-۶۲۴۴-۶۸-۶
شماره کتابشناسی	۴۶۴۱۷۷۸
عنوان و نام پدیدآور	تأملاتی فقهی در قاعده‌انگاری عدل و انصاف/ تالیف صالح منتظری
مشخصات نشر	تهران، گنج دانش، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۱۴۳ ص
یادداشت	کتابنامه ص. ۱۲۹ - ۱۴۳؛ هم چنین به صورت زیر نویس
موضوع	قاعده عدل و انصاف
زیرموضوع	equity
موضوع	فقه - قواعد
موضوع	Islamic Law - Formulae
رده بندی دیوید	۲۹۷/۳۲۴
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ ۸م۴ع/۵۲/۱۶ - ۲
سرشناسه	منتظری، صالح، ۱۳۶۵
وضعیت فهرست‌نویسی	ف

انتشارات صحیح دانش

خیابان باب همایون، شماره ۳۳، تلزن: ۳۳۱۱۰۵۲۸

خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، شماره ۳۱۴، تلفن: ۶۶۴۹۲۱۹۶

تأملاتی فقهی در قاعده‌انگاری عدل و انصاف

تألیف: دکتر صالح منتظری

چاپ اول، ۱۳۹۶، شمارگان: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۴۴-۶۸-۶ ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۴۴-۶۸-۶

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	پیشینه قاعده‌انگاری عدل و انصاف
۱۵	دلایل قاعده
۱۳۳	تعارض قاعده عدل و انصاف با قاعده سرعت
۱۴۶	نتیجه‌گیری
۱۴۷	فهرست منابع و ماخذ

پیش‌گفتار

اولین سالی که اینجانب توفیق حضور در درس خارج فقه مقام معظم رهبری آیه الله العظمی امام خمینی (دامت برکاته) را پیدا کردم، ایشان در اسفند ماه سال ۱۳۹۲^۱ به مناسبت بیست و ششمین سالگرد تولد، متعرض قاعده عدل و انصاف شدند و در ۸ جلد هاشمی را پیرامون عدم حجیت این قاعده بیان نمودند. اما شاید به دلیل نبودن در درس خارج فقه معظم له و نیز به این علت که بحث اصلی ایشان قاعده مذکور بود، مباحثی اجمالی از آن مطرح شد، اگرچه که باید خاطر نشان کرد، که ایسازان این دقت علمی فراوان اهم مباحث را مطرح نمودند. به همین خاطر مباحث استاد (ح‌طه الله تعالی) نقطه شروعی بود تا اینجانب با تتبع فراوان و با مراجعه به کتب آنها از قاعده تا متأخرین و معاصرین بحث را به طور تفصیلی پی بگیرم. زیرا قاعده عدل و انصاف کمتر در کتب موجود قواعد فقهی مطرح شده و تنها به صورت پراکنده در ابواب فقهی به ویژه در باب تعارض بینه‌ها، از آن یاد شده است. تنها دو کتاب «مأنه قاعده بینه» اثر آیه الله سید محمد کاظم مصطفوی و «مبانی الفقه الفعّال فی القواعد الفهمیه الأساسیه» اثر استاد علی اکبر سیفی مازندرانی به قاعده عدل و انصاف به طور مستقل پرداخته‌اند و نظرات دیگران را تا حدودی بیان داشته و بر خلاف مختار کتاب حاضر، از قاعده عدل و انصاف دفاع نموده‌اند.

^۱. جلسات مذکور عبارتند از: یکشنبه ۱۲/۴، دوشنبه ۱۲/۵، سه شنبه ۱۲/۶، یکشنبه ۱۲/۱۱، دوشنبه ۱۲/۱۲، سه شنبه ۱۲/۱۳، یکشنبه ۱۲/۱۸، دوشنبه ۱۲/۱۹ که در دفتر تقریرات اینجانب ثبت و ضبط شده است.

نتیجه تحقیقات اینجانب، مقاله ای علمی پژوهشی تحت عنوان «تأملاتی فقهی در قاعده انگاری عدل و انصاف» بود که در زمستان ۱۳۹۵ (دوره ۱۲، شماره ۴) در فصلنامه علمی پژوهشی پژوهش های فقهی پردیس فارابی (قم) دانشگاه تهران به چاپ رسید. لکن با توجه به محدودیت تعداد صفحات مقاله و حذف بسیاری از مطالب مهم، بر آن شدم تا با مساعدت انتشارت وزین گنج دانش مطالب مذکور را تحت کتابی با همان عنوان یعنی «تأملاتی فقهی در قاعده انگاری عدل و انصاف» به چاپ برسانم.

در اینجا بر خود لازم می دانم از باب «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» از راهنمایی های ارجمند استاد گرامی جناب آقای دکتر محمد محسنی دهکلائی کمال تقدیر و شکر را ابراز نمایم و توفیقات ایشان را از خدای متعال خواستارم. همچنین از پدر و مادر بزرگوارم که همواره خویش را مدیون زحمات بی منت آنان می دانم و از همسر گرامی تندر که در مراحل تدوین کتاب حاضر کمک حالم بودند، سپاس گزارم.

اینجانب امید دارم که خوانندگان اندیشمند با ارشادهای خود در رفع نواقص این اثر، بنده را رهین منت خود قرار دهند. همچنین آرزومندم که این تحقیق اندک، مایه عنایت و رضایت مولای مهربانمان حضرت ابی‌صالح المهدی عجل الله تعالی فرجه قرار گرفته باشد و به کرم خویش آن را پذیرفته باشند.

صالح منتظری

تهران

۹ اسفند ۱۳۹۵

۲۹ جمادی الأول ۱۴۳۸